

Zaporedje dogodkov s krovnim naslovom:
**Kažipot Nacionalnemu programu izobraževanja odraslih
(NPIO) 2021–2030**

Prvi dogodek: 23. Andragoški kolokvij in posvetovalni dogodek EPUO 2019:

Umeščenost in domet NPIO 2021–2030

(osnutek – pripravil mag. Peter Beltram)

Pravočasno, strokovno in temeljito se začenjajo priprave na snovanje novega Nacionalnega programa izobraževanja odraslih. Snovalci morajo najprej pripraviti in utemeljiti ustrezne strokovne podlage, ki naj obsegajo čim podrobnejšo analizo izhodiščnega stanja na obravnavanem področju in celosten vpogled v vse merodajne okoliščine, ki vplivajo na položaj izobraževanja odraslih. Naslednja faza je podrobnejša opredelitev tako želenih in uresničljivih ciljev kot poti k njihovi uresnitvi. Pri tem bo treba slediti uveljavljenim dobrim zgledom strateškega načrtovanja, ki zahteva čim natančnejšo opredelitev vseh vrst virov, nosilcev izvajanja, spremljanja, poročanja ter hierarhijo odločitev in odgovornosti.

Zelo pomembno je zavedanje, da okolje, v katerem se bo Nacionalni program izobraževanja odraslih oblikoval, ni prazno. Obstoječi strateški načrti na marsikaterem področju namreč lahko dejavno vplivajo na možnosti pri opredeljevanju ciljev in poti do njih ter jih hkrati omejujejo. Šlo naj bi za koncept strateškega načrtovanja razvoja celotne države, ki mora biti zasnovan hierarhično, od vrha navzdol. Medsebojne navezanosti, odvisnosti in podrejenosti morajo biti določene vnaprej. Preprečiti je treba namreč tako prekrivanje kot nasprotovanje načrtov in zagotoviti usklajeno delovanje na vseh ravneh.

V okviru letošnjega Andragoškega kolokvija zato želimo prepoznati tako sistemsko kot odločevalsko okolje, ki uokvirjata umeščenost in domet prihodnjega Nacionalnega programa izobraževanja odraslih. V nadaljevanju je nanizanih nekaj obstoječih okoliščin oziroma dejavnikov, ki jih bomo morali upoštevati ali se do njih enoznačno opredeliti.

1. V letu 2018 so pri OECD v sodelovanju z MIZŠ zaključili drugo fazo projekta Strategija spretnosti za Slovenijo, namenjeno upravljanju (*governance*) in kot njen izplen objavili obsežno poročilo **Izboljšanje upravljanja izobraževanja odraslih**¹, ki vsebuje konkretna priporočila za izboljšanje. »Priprava celovitega nacionalnega programa izobraževanja odraslih – Vlada z ministrstvi in deležniki izobraževanja odraslih naj bi razvila celovit nacionalni program izobraževanja odraslih od leta 2021 dalje. **Nacionalni program naj določa prednostne naloge in cilje za vse oblike in ravni izobraževanja in usposabljanja odraslih (financiranega z javnimi in zasebnimi sredstvi), /.../ dopolnjuje druge glavne sektorske strategije in prispeva k doseganju ciljev SRS 2030 za izobraževanje odraslih. Nacionalni program bi moral biti podkrepjen z učinkovitim nadzornim organom za oblikovanje politike izobraževanja odraslih /.../.**«

Med citiranimi priporočili tri pomembno naslavlja našo temo (kreпки tisk):

¹<http://www.oecd.org/skills/nationalskillsstrategies/Skills-Strategy-Implementation-Guidance-for-Slovenia-Executive-Summary-Slovenian.pdf>

- predlagana vseobsežnost Nacionalnega programa izobraževanja odraslih v dokajšnji meri spreminja obstoječi koncept (zasebno financirani programi, vse ravni formalnega izobraževanja odraslih), zato **se morajo pristojni do tega priporočila opredeliti**;
 - navezava na ostale že sprejete strateške dokumente je zelo pomembna in jo je vsekakor treba upoštevati;
 - določitev nadzornega organa bo treba umestiti v obstoječi sistem upravljanja in nadzora.
2. Decembra leta 2017 je bila sprejeta **Strategija razvoja Slovenije do leta 2030**², ki *Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo* postavlja na drugo mesto med 12 strateškimi usmeritvami. Pri tem je pomembno, da je v dokumentu predvidena ustanovitev **Sveta za razvoj s strani Vlade RS**, ki bi, po našem mnenju, moral pokrivati tudi izobraževanje odraslih.
 3. Načrtovano je bilo, da bodo v letu 2018 pripravljene tudi akcijski načrti za uresničevanje Strategije, ki pa še niso bili objavljeni. Pri tem je zelo pomembno, da bi morali biti ti akcijski načrti, vsaj kar zadeva druge prednostne usmeritve, uglaseni z našim Nacionalnim programom oziroma obratno.
 4. Sprejeta je bila **Strategija dolgožive družbe**³, ki med štirimi usmeritvami omenja *Trg dela in izobraževanje*.
 5. Začenja se proces priprave **Državnega programa razvojnih politik**. »Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) je danes v ABC Hub gostila delavnico za pripravo analize prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti v okviru priprave Državnega programa razvojnih politik (DPRP). Na delavnici so sodelovali predstavniki resornih ministrstev ter predstavniki strokovnih institucij in interesnih združenj.«
 6. **Vlada je ustanovila delovno skupino za razvojno načrtovanje (ponovno):** »Delovna skupino za razvojno načrtovanje bo zagotavljala podporo SVRK pri pripravi in spremljanju uresničevanja krovnih strateških in izvedbenih razvojnih dokumentov. Člani delovne skupine bodo sodelovali tudi pri spremljanju uresničevanja ciljev Agende 2030 za trajnostni razvoj na nacionalni ravni.« **»Skupina deluje kot mehanizem za horizontalno sodelovanje v okviru priprave Strategije razvoja Slovenije 2030 in drugih osrednjih strateških in izvedbenih dokumentov ter pri usklajevanju in spremljanju izvajanja posameznih vsebin s področja razvoja.«**

Iz vseh nanizanih obstoječih dokumentov in že vzpostavljenih struktur izhajajo naslednja vprašanja, na katera bi morali dobiti odgovore:

1. Kakšen naj bo domet Nacionalnega programa izobraževanja odraslih (katera področja, oblike in načine naj pokriva)?
2. V kakšnem razmerju bo predvideni Nacionalni program do Državnega programa razvojnih politik?
3. Kakšen je medsebojni odnos med akcijskim načrtom, ki bo pripravljen za uresničevanje Strategije razvoja Slovenije (za dotično strateško usmeritev), in Nacionalnim programom?
4. V kakšnem odnosu so (ali bodo) obstoječe delovne skupine ali drugače imenovani organi:
 - (predvideni) Svet za razvoj,
 - Medresorska delovna skupina za razvojno načrtovanje,
 - Koordinacija za izobraževanje odraslih?

Smisel in cilj letošnjega Andragoškega kolokvija bi tako lahko bili vsebinski in sistemski odgovori na zgoraj zastavljena vprašanja. Seveda pa bi morali biti udeleženci izbrani iz vrst pristojnih, ki bodo lahko na ta vprašanja verodostojno odgovorili in znali pojasniti morebitne nejasnosti.

²http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/srs2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

³http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/kratke_analize/Strategija_dolgozive_druzbe/Strategija_dolge_zive_druzbe.pdf